

Veiligheidsplan

De Egelantier

Openbare basisschool "De Egelantier"
Pieter van Damstraat 38, 1335 PG Almere

Telefoon: 036 - 5296818
E-mail: directie@egelantier.asg.nl
Website: www.egelantier.asg.almere.nl

Inhoud

Visie op veiligheid.....	3
Waarom sociale veiligheid	3
Vormgeven aan sociale veiligheid – inhoud	3
Pedagogisch handelen.....	4
Preventieve activiteiten	5
Voorkomen en tegengaan van pesten	5
Seksuele en relationele vorming	5
Actief burgerschap en integratie.....	5
Mediawijsheid	6
Tegengaan van radicalisering	6
Signaleren en effectief handelen bij signalen van grensoverschrijdend gedrag.....	6
Grensoverschrijdend gedrag	6
Calamiteiten	6
Veiligheidsbeleving.....	6
Incidentenregistratie	7
Goede communicatie	7
Analyse en aanscherpen.....	7
Analyse van incidenten.....	7
Samenwerken met partners buiten de school	8
Sociale media.....	8
Digitaal burgerschap.....	8
Ongewenst online gedrag van leerlingen.....	8
Ongewenst online gedrag van personeel.....	9
Klachten.....	10
Vertrouwenspersoon.....	10
Preventieve maatregelen	10
Regels & sancties.....	10
Borgen van sociale veiligheid	11
Conclusie	12
Bijlage 1: Regels en afspraken	14

Visie op veiligheid

Op de Egelantier streven wij een veilige school na met een team van personeelsleden dat voortdurend serieus aandacht geeft aan het realiseren van een veilig schoolklimaat en aan het voorkomen, herkennen en aanpakken van grensoverschrijdend gedrag. Een team dat kritisch naar zichzelf blijft kijken en ervoor zorgt dat elk incident leidt tot verkleining van de kans op nieuw grensoverschrijdend gedrag. In een cultuur waarin zowel leerlingen als medewerkers aan het denken worden gezet over hun houding en handelen en waarin hier open over wordt gepraat.

Waarom sociale veiligheid

Leerlingen zijn pas in staat om te leren en zichzelf te ontwikkelen als ze zich veilig voelen en zichzelf kunnen zijn. En om te leren zitten de leerlingen op school. Daarvoor is het nodig dat ze zich kwetsbaar opstellen, dat ze zich gezien en geaccepteerd voelen en dat ze het gevoel hebben erbij te horen.

De zorg voor sociale veiligheid gaat over méér dan het tegengaan van onveiligheid. Onze leerlingen hebben ruimte nodig om te ontdekken waar grenzen liggen, om fouten te maken, om te leren verantwoordelijkheid te nemen en daarop te worden aangesproken. Voor leerlingen is de school niet alleen de plek waar ze lesstof leren, maar ook de plek waar zij leeftijdsgenoten ontmoeten en waar zij kennismaken met de samenleving en verschillen in normen, waarden en omgangsvormen.

Dit doet een beroep op de pedagogische professionaliteit van de teamleden.

Ook voor medewerkers geldt dat zij hun werk pas goed kunnen doen als zij zich veilig voelen, zich kwetsbaar op durven stellen en zich gezien en gehoord voelen. Ook zij moeten fouten kunnen maken en aangesproken worden op verantwoordelijkheden.

Wettelijk verplicht

Het creëren van een sociaal veilig schoolklimaat is niet alleen noodzakelijk om goed te kunnen leren maar ook omdat het een eis is van de wetgever. De Arbowet en de CAO voor het onderwijs schrijven voor, dat de werkgever verplicht is beleid te voeren gericht op de bescherming van medewerkers tegen onder andere seksuele intimidatie, agressie en geweld en het voorkomen van ongewenst gedrag.

Vormgeven aan sociale veiligheid – inhoud

Om vorm te geven aan sociale veiligheid werken wij aan de volgende gebieden:

1. Gezamenlijk ontwikkelde en gekende visie, kernwaarden, doelen, regels en afspraken
2. Inzicht in veiligheidsbeleving, incidenten en mogelijke risico's; audits en monitoring
3. Scheppen van voorwaarden, beleggen van taken, samenwerken met partners buiten de school
4. Positief pedagogisch handelen; ondersteunende houding, voorbeeldgedrag, verbindende relaties
5. Preventieve activiteiten en programma's in de school, gericht op leerlingen, ouders en personeel
6. Signaleren en effectief handelen bij signalen, grensoverschrijdend gedrag en incidenten door leerlingen, ouders en personeel.

Wij krijgen inzicht in de veiligheidsbeleving verkrijgen door o.a.:

- gesprekken met ouders, leerlingen en medewerkers;

- het jaarlijks afnemen van de veiligheidsmonitor bij de leerlingen in de groepen 6,7, en 8; hiermee zijn we in 2018 gestart;
- tevredenheidsonderzoek ouders: eens in de 2 jaar;
- tevredenheidsonderzoek voor alle medewerkers van ASG, door ASG: eens in de 3 jaar;
- volgen van leerlingen door de afname van KANVAS; dit wordt verwerkt in groepsplannen gedrag.

Pedagogisch handelen

Het tijdig signaleren van problemen en van grensoverschrijdend gedrag (waaronder pesten) en daarop adequaat ingrijpen, hoort bij een veilig schoolklimaat. Het uitdragen van waarden en normen is een verantwoordelijkheid van iedere leerkracht en zijn of haar voorbeeldgedrag is daarbij cruciaal. Onze leerkrachten helpen leerlingen vormings- en opvoedingsdoelen te bereiken. Door pedagogisch handelen verbindt een leerkracht de persoonlijke, sociale en morele ontwikkeling van leerlingen met het cognitieve leren.

Het bevorderen van sociale veiligheid en het tegengaan van grensoverschrijdend gedrag, is niet voor iedere leerkracht even gemakkelijk. De wijze waarop wij handelen is regelmatig onderwerp van gesprek. Leerkrachten die op dit belangrijke thema sturing nodig hebben krijgen coaching en begeleiding.

Vaak zijn ouders emotioneel als het gaat om bijvoorbeeld pesten en gepest worden, soms is er veel loyaliteit en weinig reflectie op het gedrag van het eigen kind en hun eigen beleving van de verhalen van hun kind.

En soms blijkt grensoverschrijdend gedrag, ondanks veel interventies in de school, maar door te gaan en raken ouders gefrustreerd of dreigen met rechtszaken. Dat betekent dat er veel van een leerkracht, de Intern begeleider en de directie wordt gevraagd als het gaat om vakmanschap, zoals signaleren, interveniëren en het voeren van gesprekken met leerlingen en ouders.

Bij de benadering van pedagogisch handelen zijn drie perspectieven te onderscheiden:

1. Pedagogische opdracht
Het doelbewust handelen van een leerkracht, waarbij hij werkt aan maatschappelijke- en ontwikkelingsgerichte leerdoelen rond sociaal-emotionele vorming, opvoeden, burgerschap en sociale integratie.
2. Pedagogisch-didactisch handelen
Het vormgeven van het leren zelf. Het pedagogisch klimaat draagt bij aan een veilige en zorgzame leeromgeving. Verschillen tussen leerlingen worden erkend en op deze verschillen wordt ingespeeld door leerlingen uit te dagen, te ondersteunen en te vertrouwen.
3. Pedagogisch klimaat
Het pedagogisch klimaat is van dien aard dat de concentratie van de leerling op de onderwijsstof optimaal is én dat de uitvoering van de ontwikkelingstaken van een leerling tot hun recht komen. Ons pedagogisch klimaat houdt rekening met basale behoeften van kinderen: behoefte aan goede relaties, aan competentie en autonomie.

Pedagogisch klimaat

Om een veilig schoolklimaat te creëren investeren wij in een heldere visie op een veilige school, de uitwerking van concrete gedragsregels voor leerlingen én leerkrachten, de samenwerking met ouders, afspraken over de aanpak, zowel preventief als bij signalen. Aandachtspunten daarbij zijn:

- De waarden, normen en regels inzake gewenst gedrag;
- De Kanjertraining als basis voor onze afspraken;

- Rekening houden met basisbehoeften van de kinderen, namelijk de behoeften aan relaties, autonomie en competentie;
- De directie systematisch en periodiek aandacht besteedt aan de kwaliteit van het pedagogisch handelen, en zo nodig preventieve en corrigerende maatregelen neemt ter verbetering daarvan;
- Voldoende en kwalitatief goed toegeruste leerkrachten, die in staat zijn tot het bieden van hoogwaardig, contextrijk en prikkelend onderwijs.

Preventieve activiteiten

De Egelantier biedt activiteiten, programma's en voorlichting gericht aan voor het bevorderen van veilig gedrag en het voorkomen van onveilig gedrag. Hierdoor wordt de sociale veiligheid op De Egelantier en daarbuiten versterkt. Ook wordt de weerbaarheid tegen en tijdens onveilige situaties vergroot. Het gaat hierbij voornamelijk om aandacht voor de volgende thema's:

Voorkomen en tegengaan van pesten

Pesten komt op elke school en in elke groep voor. Ook buiten de school, op weg van school naar huis, thuis of op een sportclub wordt gepest. In de klas praten wij met de leerlingen over wat pesten is, wat pesten met iemand doet, hoe je elkaar kunt helpen en hoe je hulp kunt vragen als je met pesten te maken hebt, helpt leerlingen pestsituaties te duiden en escalatie te voorkomen. De Egelantier hanteert de Kanjertraining als methode om gedrag van leerlingen onderling en individueel bespreekbaar te maken. Daarnaast worden de specifieke pestgevallen met elkaar besproken.

De school beschikt over een pestprotocol.

Seksuele en relationele vorming

Bij de seksuele en relationele vorming worden wij ondersteund door de GGD en het Oké punt. Zij hebben een lesaanbod en wij maken hier, naast onze natuurmethode jaarlijks gebruik van. De doelstelling van relationele en seksuele vorming is kinderen ondersteunen bij een gezonde seksuele ontwikkeling en hen leren seksueel verantwoorde keuzes te maken. Door al op jonge leeftijd te starten met scholing over seksuele en relationele vorming raken leerlingen vertrouwd met het thema. Ze krijgen hierdoor betrouwbare informatie, durven eerder vragen te stellen over seksualiteit, ontwikkelen waarden en normen, worden weerbaarder en leren respectvol met elkaar om te gaan. Jongens en meisjes gaan na de lessen makkelijker met elkaar om, spreken elkaar aan op gedrag en maakt de kans op gedoe kleiner na lessen op school over relaties en seksualiteit. Onze leerlingen hebben daardoor kennis over relaties, seksualiteit en seksueel misbruik.

Actief burgerschap en integratie

Leerlingen op De Egelantier worden voorbereid op deelname aan de maatschappij.

Onze leerlingen leren op de thema's diversiteit, acceptatie en tolerantie te reflecteren op het eigen handelen, een respectvolle houding en een bijdrage aan de zorg voor hun omgeving. Ze leren over verschillende achtergronden en culturen van leeftijdgenoten en maken hier kennis mee.

Volgens de Kerndoelen Primair Onderwijs biedt De Egelantier de leerlingen lesstof aan over:

- hoofdzaken van de Nederlandse en Europese staatsinrichting en de rol van de burger; om hiermee te oefenen organiseren we jaarlijks onder meer verkiezingen voor de Leerlingenraad
- leren zich te gedragen vanuit respect voor algemeen aanvaarde waarden en normen.
- hoofdzaken over geestelijke stromingen die in de Nederlandse multiculturele samenleving een belangrijke rol spelen
- respectvol om te gaan met verschillen in opvattingen van mensen.

De leerlingenraad van De Egelantier komt één keer per 6-8 weken bij elkaar.

Mediawijsheid

De maatschappelijke impact van media wordt steeds groter. Daarom is het belangrijk dat leerlingen kritisch met media om kunnen gaan. Ze leren hoe ze al die informatie kunnen filteren en hoe ze actief en bewust deel kunnen nemen aan onze mediasamenleving. Ons aanbod heeft een vast plek in het circuit dat georganiseerd wordt voor de groepen 5 tot en met 8.

Tegengaan van radicalisering

Voedingsbodem voor radicalisering zijn gevoelens en ervaringen van achterstelling, discriminatie, vernedering, uitsluiting of onrecht, persoonlijke gebeurtenissen die leerlingen onzeker maken over wie ze zijn en psychische problematiek.

De leerkrachten doorbreken het wij/zij denken, nemen de basisbehoeften serieus, bieden leerlingen hulp aan die ze nodig hebben en creëren een sociaal veilig klimaat.

Als het gaat om het tegengaan van polarisatie en discriminatie, dan wordt de nadruk gelegd om met leerlingen te praten over de dingen die zij gemeenschappelijk hebben, in plaats van het benadrukken van de verschillen.

Signaleren en effectief handelen bij signalen van grensoverschrijdend gedrag

Grensoverschrijdend gedrag vindt vaak plaats buiten het zicht van de leerkracht. Bijvoorbeeld het pesten als de leerkracht zich omdraait naar het digibord, agressie op het plein als de leerkracht niet in de buurt is, discriminatie op internet.

Aan de sfeer in de groep en aan het gedrag van leerlingen kan de leerkracht merken dat er iets niet in orde is. Bijvoorbeeld wanneer een praatgrage leerling opeens heel stil is, wanneer een leerling aan het eind van de les steeds aan het bureau van de leerkracht staat voor een kletspraatje of wanneer er een broeierige sfeer in de groep hangt. Er is niet meteen de vinger op te leggen wat er aan de hand is. Het is daarom van belang dat signalen worden herkend.

Grensoverschrijdend gedrag

Door het tijdig signaleren, begrenzen en aanpakken van grensoverschrijdend gedrag trachten wij te voorkomen dat situaties niet escaleren. Hiermee willen we er voor zorgen dat de gevolgen voor slachtoffers op school zoveel mogelijk beperkt worden.

Zodra grensoverschrijdend gedrag wordt waargenomen komen de teamleden direct in actie. Zij helpen het slachtoffer en maken voor een ieder duidelijk dat het grensoverschrijdende gedrag niet getolereerd wordt. De leerkracht, en vaak ook de intern begeleider of directie zijn betrokken bij voorkomende gevallen van grensoverschrijdend gedrag.

Calamiteiten

Wanneer er zich een ernstig incident voordoet op school, zijn de betrokkenen emotioneel geraakt. Goede en snelle communicatie met medewerkers, leerlingen en ouders zorgt ervoor dat de onrust niet groter wordt. Wanneer ernstige incidenten zich voordoen worden experts ingeschakeld die de school bijstaan en adviseren bij de opvang van leerlingen, ouders en medewerkers. Daarnaast kunnen zij de medewerkers helpen de leerlingen op te vangen. Ook wordt de clusterdirecteur op de hoogte gebracht.

Veiligheidsbeleving

Het gaat bij sociale veiligheid om het beschermd zijn en het zich beschermd voelen tegen bedreigingen die veroorzaakt worden door het gedrag van mensen in en om de school. Een belangrijke stap om het sociale klimaat te verbeteren is het zicht krijgen op de veiligheidsbeleving en

de beleving van het schoolklimaat door leerlingen, leraren, ouders, schoolondersteuners en directie. Als de school weet wat er speelt kunnen knelpunten gesignaleerd worden en kan het beleid daarop worden aangepast.

Incidentenregistratie

Een belangrijk instrument om het gevoerde veiligheidsbeleid te monitoren, is het registreren van incidenten. De aard en omvang van de incidenten is een belangrijke graadmeter van de veiligheid binnen de school. Meten is weten.

Om incidentenregistratie tot een succes te maken, moet aan een aantal voorwaarden worden voldaan. Goede communicatie, centrale registratie en analyse van de gegevens zijn daarvan de belangrijkste.

Goede communicatie

Bij het incidentenregistratiesysteem is het van belang dat alle incidenten geregistreerd worden en gemeld worden bij de directie; zowel de ongevallen, als de opvallende incidenten. In overleg met de directie wordt een incident meldingsformulier ingevuld en ondertekend. Daarna wordt dit formulier opgeslagen in de map "Incidentenregistratie" op de X-schijf.

Het team van medewerkers is op de hoogte van de incident- en ongevallen meldingen.

Analyse en aanscherpen

Eens per jaar analyseert de directie de cijfers en signaleren trends. De laatste 2 jaar zijn er geen opvallende trends opgemerkt.

Welke incidenten worden geregistreerd:

- grof verbaal geweld
- fysiek geweld dat letsel tot gevolg heeft
- seksueel getinte opmerkingen of handtastelijkheden
- grove pesterijen
- discriminatie (onder meer naar ras, geslacht en homodiscriminatie)
- bedreigingen
- vernieling of diefstal van goederen
- drugs (onderscheiden naar bezit, gebruik en verkoop)

Analyse van incidenten

Tijdens de analyse van incidenten willen we zicht krijgen op :

- de rol van betrokkenen (leerlingen, ouders, leraar/team, mentor, contactpersoon, IB-er, contactpersoon, directie)
- het (pedagogisch) handelen dat vooraf ging aan het incident en dat volgde naar aanleiding van het incident
- en de lijnen die hierbij gevolgd zijn binnen de organisatie van de school.

Conclusie n.a.v. de geregistreerde incidenten: Er zijn geen patronen te herkennen binnen de geregistreerde incidenten. Wat ons opvalt is dat een incident heel persoonsgebonden is, zo ook het contact met de betrokken ouders over het incident. Iedere situatie is anders, ieder kind is anders, zo ook iedere leerkracht en ouder.

Toch houden we vinger aan de pols waar situaties zijn waar we op in kunnen spelen.

Ten tweede valt ons op dat wij met onze leerlingen, ouders en medewerkers opvallend weinig te maken hebben met incidenten en daar zijn wij trots op.

Samenwerken met partners buiten de school

Binnen de school werken we met een Zorgteam (ZT). Hierin is de jeugdzorg en maatschappelijk werk vertegenwoordigd. Daarnaast werken we samen met het wijkteam en de jeugdagent. Door onze gezamenlijke ervaring weten wij waar ieders grenzen en mogelijkheden liggen en kennen wij de verantwoordelijkheid van de andere partners. Met elkaar kunnen wij gezamenlijk interventies uitvoeren die gericht zijn op het voorkomen en aanpakken van incidenten die met de sociale veiligheid samenhangen.

Samen geven wij vorm aan beleid voor sociale veiligheid en bevorderen de sociale veiligheid voor groepen en individuen die bij de school betrokken zijn.

Sociale media

Sociale veiligheid gaat ook over de 'online' veiligheid. Grensoverschrijdend gedrag en misbruik van sociale media vormt een bedreiging voor de veiligheid van leerlingen en medewerkers.

Digitaal burgerschap

Correct en respectvol met elkaar omgaan, ook online, is iets dat leerlingen moeten leren en waarin de school samen met de ouders een taak heeft. Burgerschap heeft daarmee een digitale component. Onze leerlingen worden bewust gemaakt van hun gedrag en wat de gevolgen zijn van bepaalde gedragingen zowel voor henzelf als voor anderen. Ze krijgen vaardigheden aangereikt voor correcte omgang met elkaar en worden weerbaar gemaakt in het omgaan met ongewenst gedrag. Het geven van voorlichting over gebruik en misbruik van sociale media en internet speelt een belangrijke rol. Voorlichting doen we op verschillende manieren en wordt uitgevoerd door onze medewerkers, of externen.

Acties

- Misbruik van sociale media wordt in de bovenbouw groepen besproken. Er wordt n.a.v. voorvallen uit de praktijk gewerkt en geoefend. Deze worden omgezet naar fictieve praktijksituaties zoals buitengesloten worden via WhatsApp, of het ontvangen van een haatbericht. Daarbij wordt o.a. aan leerlingen gevraagd: Hoe is dat voor jou? En hoe is dat voor diegene die het overkomt? Verspreid jij het bericht verder? Wat kun je doen? Wie kun je om hulp vragen?
- Er worden lessen over sociale media aangeboden. Er zijn lessen beschikbaar via internet: o.a. de website van Helpwanted en Kennisnet of eventueel kan een externe deskundige ingehuurd worden voor het verzorgen van een gastles.
- Aan kunnen ouders via nieuwsbrief, voorlichting krijgen over sociale media.

Ongewenst online gedrag van leerlingen

Bij grensoverschrijdend gedrag via internet en sociale media gaat het om bijvoorbeeld:

- Ruzies (of het filmen daarvan), bedreigen, pesten en buitensluiten.
- Het verspreiden van ongewenst beeldmateriaal zoals (naakt)foto's.
- Het schaden van de reputatie van leerlingen door plaatsen en verspreiden van ongewenste informatie (bijvoorbeeld Bangalijsten, bezemen)
- Hacken van accounts van leerlingen.
- Cyberbaiting, het online pesten, bedreigen en voor schut zetten van onderwijspersoneel.

De leerkracht en/of directie onderneemt altijd actie naar aanleiding van ongewenst online gedrag. Het zorgt voor spanningen tussen leerlingen, ruzies en onrust in de klas. Daarmee is het een zaak van

school. Niets doen tast het veiligheidsgevoel van leerlingen aan en vergroot de kans op klachten en escalatie van een incident.

Acties

- Incidenten worden met de leerlingen in de groep besproken.
- Er worden maatregelen genomen in de richting van de dader(s) en hun ouders.
- Incidenten worden binnen het team of een bepaalde bouw besproken en geïnformeerd over de te nemen/genomen maatregelen.
- De betrokken ouders worden betrokken bij de verdere gang van zaken rond het incident.
- Afhankelijk van de aard van het incident worden overige leerlingen en ouders geïnformeerd.
- Aan het slachtoffer wordt hulp geboden en maatregelen genomen om ervoor te zorgen dat het slachtoffer weer veilig naar school durft en kan.
- Afhankelijk van de aard en ernst van het incident worden ouders van het slachtoffer gewezen op de vertrouwenspersoon en de mogelijkheid een klacht in te dienen.
- Afhankelijk van de aard en ernst van het incident wordt de politie ingeschakeld. Ook voor advies kan contact worden gezocht met de wijkagent, bijvoorbeeld als een naaktfoto van een leerling circuleert via sociale media.

Ongewenst online gedrag van personeel

Niet alleen leerlingen maken zich schuldig aan ongewenst online gedrag. Onderwijsmedewerkers gaan soms ook over de grens van toelaatbaar gedrag. Het gaat dan om (seksueel) grensoverschrijdend digitaal contact met leerlingen of om ongewenste uitlatingen en profilering via privé accounts op sociale media.

Dit heeft zich tot nu toe; eind 2017 gelukkig nog nooit voorgedaan op De Egelantier. Als dit gebeuren gaat dan nemen we de volgende acties.

Acties

- Directie gaat in gesprek met het personeelslid over een voorval of melding.
- Met het personeelslid worden afspraken gemaakt over professioneel online gedrag en correcte online communicatie met leerlingen en ouders.
- Afhankelijk van de aard van het ongewenst gedrag wordt coaching op gedrag aangeboden/verplicht.
- Zo mogelijk worden overige teamleden over het voorval en de genomen of te nemen maatregelen geïnformeerd.
- Indien leerlingen betrokken zijn worden de ouders van leerlingen, afhankelijk van de aard en grootte van het incident, betrokken.
- Afhankelijk van de ernst van het incident worden maatregelen getroffen.
- Met het bestuur en de politie wordt contact opgenomen in geval van strafbaar online gedrag.
- Het schoolbestuur is wettelijk verplicht aangifte te doen, na overleg met de vertrouwensinspectie, in geval dat een vermoeden bestaat dat een medewerker seksueel online contact heeft met een minderjarige leerling. (Meld- en aangifteplicht).
- Onderwijsmedewerkers die weet hebben van-of een vermoeden hebben dat - een collega's online seksueel contact heeft met een minderjarige leerling zijn wettelijk verplicht dit te melden bij het bestuur. (Meld- en aangifteplicht)
- De gedragscode voor personeel met aandacht voor online gedrag is bekend.

Klachten

Een voorval rond misbruik van sociale media kan aanleiding zijn voor een leerling, ouder of een medewerker om een klacht in te dienen. Klachten worden altijd serieus genomen.

Vertrouwenspersoon

Bij klachten op school is de contactpersoon van de school het aanspreekpunt. De contactpersoon vangt de klagers op en gaat samen met de klager de mogelijkheden na die er zijn om de klacht op te lossen. Dat kan zijn:

- Een gesprek tussen de klager en diegene tegen wie de klacht zich richt (aangeklaagde).
- Bemiddeling tussen de klager en de aangeklaagde.
- Behandeling van de klacht door de schoolleiding (interne procedure).
- Indienen van een (officiële) klacht via de klachtencommissie.

De contactpersoon bespreekt met de klager deze verschillende mogelijkheden en wat de consequenties zijn en begeleidt de klager in het door hem/haar gekozen traject.

Komt een school er met de klager niet uit, dan wordt direct, of na een aantal gesprekken doorverwezen naar de vertrouwenspersoon van de GGD Almere.

Preventieve maatregelen

Voorkomen is beter dan genezen. Door te werken aan preventie kan het aantal incidenten rond misbruik van sociale media verminderd worden, is de kans op escalatie van een incident kleiner, zijn leerlingen zich bewuster van grensoverschrijdend gedrag en de gevolgen ervan en wordt één duidelijke lijn gevolgd in het optreden tegen ongewenst online gedrag. Onze preventieve maatregelen bestaan uit drie onderdelen die hieronder nader uitgewerkt worden:

1. Het hebben en naleven van regels, gedragscodes en/of afspraken over omgaan op sociale media en internet en optreden (sancties) bij overtreding van de regels.
2. Voorlichting geven over sociale media, de risico's, grensoverschrijdend en strafbaar gedrag en hoe ga je respectvol met elkaar om (online burgerschap).
3. Professionalisering personeel. Pedagogisch vakmanschap omvat ook beschikken over kennis en vaardigheden rond internet en sociale media.

Regels & sancties

Gedragsregels en uitvoering daarvan leveren een belangrijke bijdrage aan het bevorderen van de sociale veiligheid op school. Ze geven aan welk gedrag, offline én online, wenselijk is in de omgang met elkaar. Regels maken duidelijk wat niet is toegestaan en helpen ongewenst gedrag te voorkomen. Ook vormen regels een maatstaf voor het nemen van disciplinaire maatregelen.

Acties

- Regels en afspraken zijn in samenspraak met leerlingen en het team geformuleerd. De regels en afspraken hebben ook betrekking op het omgaan met elkaar op sociale media en internet.
- Medewerkers geven zelf het goede voorbeeld.
- Regels blijven levend door ze bespreekbaar te houden en worden geëvalueerd in de klas en met het team en zo nodig aangepast.
- Met het team wordt regelmatig gesproken over professionele online communicatie met leerlingen en ouders. Welke taal gebruik je? Gebruik je emoticons 😊 in e-mails aan ouders? Waar ligt de grens tussen professioneel en privé? Is het gewenst om 's avonds en in het

weekend contact te hebben met leerlingen via sociale media? Volg je leerlingen of ouders op Twitter?

- Met het team is besproken dat er wordt toegezien op naleving van de regels en het opleggen van een passende sanctie. Niets is minder effectief dan leerkrachten die verschillend reageren op een incident.

Borgen van sociale veiligheid

Het borgen van sociale veiligheid houdt in dat de medewerkers van De Egelantier datgene doen wat nodig is om structureel te werken aan het bevorderen van een veilig schoolklimaat. Hierbij hoort ook het voorbereid zijn op en het voorkomen van mogelijke onveilige situaties en incidenten. Sociale veiligheid heeft daarbij een plek in werkprocessen op individueel-, groeps- en schoolniveau en is ingebed in de pedagogische aanpak, de kwaliteitszorg, het personeelsbeleid en de schoolontwikkeling. Op die manier leeft het in de hoofden en het handelen van iedereen in de school. Sociale veiligheid wordt geborgd door:

- Een continu en cyclisch proces in een lerende organisatie
- Sterk pedagogisch en waarden gestuurd leiderschap van leerkrachten en schoolleiding
- Inbedding in de totale pedagogische aanpak en schoolontwikkeling.

Met protocollen wordt geprobeerd belangrijke veiligheidsissues als (cyber)pesten, agressie tegen personeel en ander ongewenst gedrag zoveel mogelijk te voorkomen.

Het bieden van een veilige omgeving leerlingen en personeel vraagt echter meer dan alleen het bezitten van papieren plannen en protocollen. Een proactieve houding; een constante vinger aan de pols zijn daarbij noodzakelijk. Als de medewerkers weten wat er speelt, kunnen knelpunten worden gesignaleerd en kan het beleid worden op- of bijgesteld.

Dit betekent dat het zorgen voor een veilig klimaat een continu proces is.

Grensoverschrijdend gedrag zal er altijd zijn. Er ontstaan ook steeds weer nieuwe uitingsvormen via nieuwe kanalen. Hierop willen wij ons voorbereiden door alert te blijven en te onderzoeken hoe ervoor gezorgd kan worden dat herhaling van bepaald gedrag zoveel mogelijk voorkomen wordt.

Door ervaringen te delen, te handelen en (gevolgde) procedures te bespreken, met collega's, leerlingen en ouders, leren we van elkaar en wordt duidelijk waar beleid op gemaakt moet worden. Het gaat dan onder andere om punten als:

- Kan ieder teamlid altijd terugvallen op een collega bij grensoverschrijdend gedrag of onveilige situaties?
- Wordt gevoerd beleid gebaseerd op het leren van incidenten?
- Wordt regelmatig met ouders gesproken over de sociale veiligheid op school?

De cyclus kent een aantal componenten:

Processen in kaart brengen: vaststellen welke sleutelrollen, taken en verantwoordelijkheden er zijn, hoe besluiten worden genomen, welke informatie wordt gedeeld, wat gemonitord wordt, wie controleert en wie bijstuurt.

Ontwikkelen: pedagogische visie ontwikkelen en de visie op veiligheid, waarden en normen bepalen, bepalen welke doelstellingen op het gebied van sociale veiligheid bereikt moeten worden, taken met verantwoordelijkheden beschrijven, prioriteiten stellen, veiligheidsplan opstellen met afspraken en protocollen en draagvlak creëren.

Uitvoeren: Ontwikkelde plannen communiceren, het dagelijks handelen verbinden met de visie, ruimte nemen voor gesprek/feedback en voor goede ideeën, incidenten registreren, signalen terugkoppelen.

Evaluëren: Veiligheidsbeleving meten, incidenten bespreken, trends signaleren uit functioneringsgesprekken, gesprekken met leerlingen en toetsen of maatregelen en voorzieningen voldoen.

Aanpassen: Processen, veiligheidsplan, doelstellingen, visie, prioriteiten, beleid.

Zorgen voor sociale veiligheid is niet een op zichzelf staande opdracht. Het is een integraal bestanddeel van de cycli van school- en curriculumontwikkeling, kwaliteitszorg en personeelsbeleid en leerlingenzorg. Inbedding in de totale pedagogische aanpak en schoolontwikkeling is een voorwaarde voor het creëren van sociale veiligheid.

Conclusie

Pedagogisch handelen is maatwerk en hangt samen met alle betrokkenen. Ons pedagogisch handelen wordt afgestemd op de vraag van specifieke leerlingen en ieder kind is anders.

Dat geldt ook voor ons professioneel handelen naar ouders: iedere situatie en iedere ouder is weer anders, waarop er door de medewerkers verschillende gehandeld wordt. En bovenal: ieder teamlid heeft ook eigen specifieke kenmerken.

Werkplan rondom veiligheid : Actieplanning:

Schooljaar 2017-2018

Doel: *Opstellen van een veiligheidsplan*

Hoe: Onze maatregelen en afspraken rondom veiligheid worden vastgelegd in een plan.

Conclusie Plan is opgesteld en gedeeld met teamleden, moet nog naar de MR en de clusterdirecteur

Borging: Jaarlijks de activiteiten rondom veiligheid van leerlingen en teamleden vastleggen in het onderdeel werkplan van het veiligheidsplan.

Doel: *Vaststellen van omgangsvormen omtrent sociale media*

Hoe: Met elkaar bespreken hoe we omgaan met sociale media en wat we van elkaar verwachten.

Conclusie: Protocol moet opgesteld en gedeeld met de leerlingen van de BB.

Doel: *Meten van veiligheidsgevoel onder de leerlingen door de groepen 6 t/m 8*

Hoe: Maart 2018 invullen van de Veiligheidsmonitor

Conclusie: Volgt na de uitkomsten van het onderzoek

Borging: Uitslag van de enquête omzetten in een plan van aanpak en uitvoeren in schooljaar 2018-2019.

Schooljaar 2018-2019:

- Herhaling RI&E
- Het leerling tevredenheidsonderzoek organiseren.
- Plan van aanpak n.a.v. leerling tevredenheidsonderzoek en de veiligheidsmonitor
- Het oudertevredenheidsonderzoek organiseren
- Plan van aanpak n.a.v. ouder tevredenheidsonderzoek
- Het versterken van het volgen van leerlingen rondom gedrag, om te komen tot uniforme groepsplannen

Bijlage 1: Regels en afspraken

Pleinregels

- De midden- en bovenbouw spelen op het plein waar de klimrekken staan en voetballen op het veld met de goals.
- Als er door de leerkracht geklapt wordt, gaan de leerlingen direct in de rij staan. Zo kan er snel en veilig gewisseld worden met de andere groepen die naar buiten gaan.
- De leerlingen kunnen per ongeluk de bal 2x over het hek schoppen.
- De doelen worden gebruikt om te voetballen en het klimrek om in te klimmen.
- Als de bal over het hek gaat, meldt een leerling dit zodat een leerkracht kan zien dat het pakken van de bal veilig verloopt.
- De leerkrachten lopen over het plein ter controle.
- De fietsenrekken zijn bedoeld om fietsen in te plaatsen bij aankomst op school. Hier is geen toezicht op en de school is ook niet verantwoordelijk voor evt. schade.
- Tijdens het buitenspelen is er altijd één groepsleerkracht op het plein aanwezig.

Overige afspraken en regels

Samen zorgen we ervoor dat:

- we respectvol omgaan met elkaar en (elkaars) spullen;
- de lessen op tijd beginnen en eindigen;
- we alleen de trappen met een leuning gebruiken;
- we rustig lopen door de school;
- we een gezond 10-uurtje eten en drinken, woensdag is groente- en fruitdag;
- problemen tussen kinderen door de kinderen zelf of met behulp van de juf worden opgelost;
- De Egelantier actief en betrokken is
-

Regels voor het team

- Het streven is, dat iedereen fatsoenlijk gekleed naar school komt, in kleding die niet aanstootgevend is en er verzorgd uitziet. - Kleding mag niet te bloot zijn of teveel onthullen van het daaronder gedragen ondergoed.
- Op De Egelantier is er sprake van een open communicatie binnen het team. Dit gebeurt op een respectvolle manier.
- Als Marion en Carolina er niet zijn, wordt de telefoon door een van de teamleden opgenomen.
- De leerkrachten gaan samen met de leerlingen naar het kopieerhok/magazijn.
- Als er een fysiek ongelukje gebeurd is, schakelen we altijd een BHV-er in.
- Het team troost leerlingen op de manier die voor het kind prettig is. Denk aan een arm om de schouder leggen, troostende woorden, jonge kinderen op schoot nemen.
- De groepsleerkrachten van het jonge kind helpen de leerlingen, op een gewenste manier, met aan-en uitkleden voor gym
- De leerkracht spreekt met de klas af, na een overeenstemming met de gymleerkracht, welke regels er gelden bij het douchen en omkleden tijdens de gymles.
- De leerkrachten kloppen op de deur en wachten even, zodat de leerlingen de gelegenheid krijgen om zich te bedekken, om daarna de kleedkamer te betreden.
- Als een leerkracht in gesprek is met een leerling, blijft de deur van het lokaal open.
- Het kan voorkomen dat een leerling na schooltijd nog even op school moet blijven. Wanneer dit langer dan 20 minuten duurt, zullen de ouders geïnformeerd worden om onrust bij de ouders te voorkomen.

